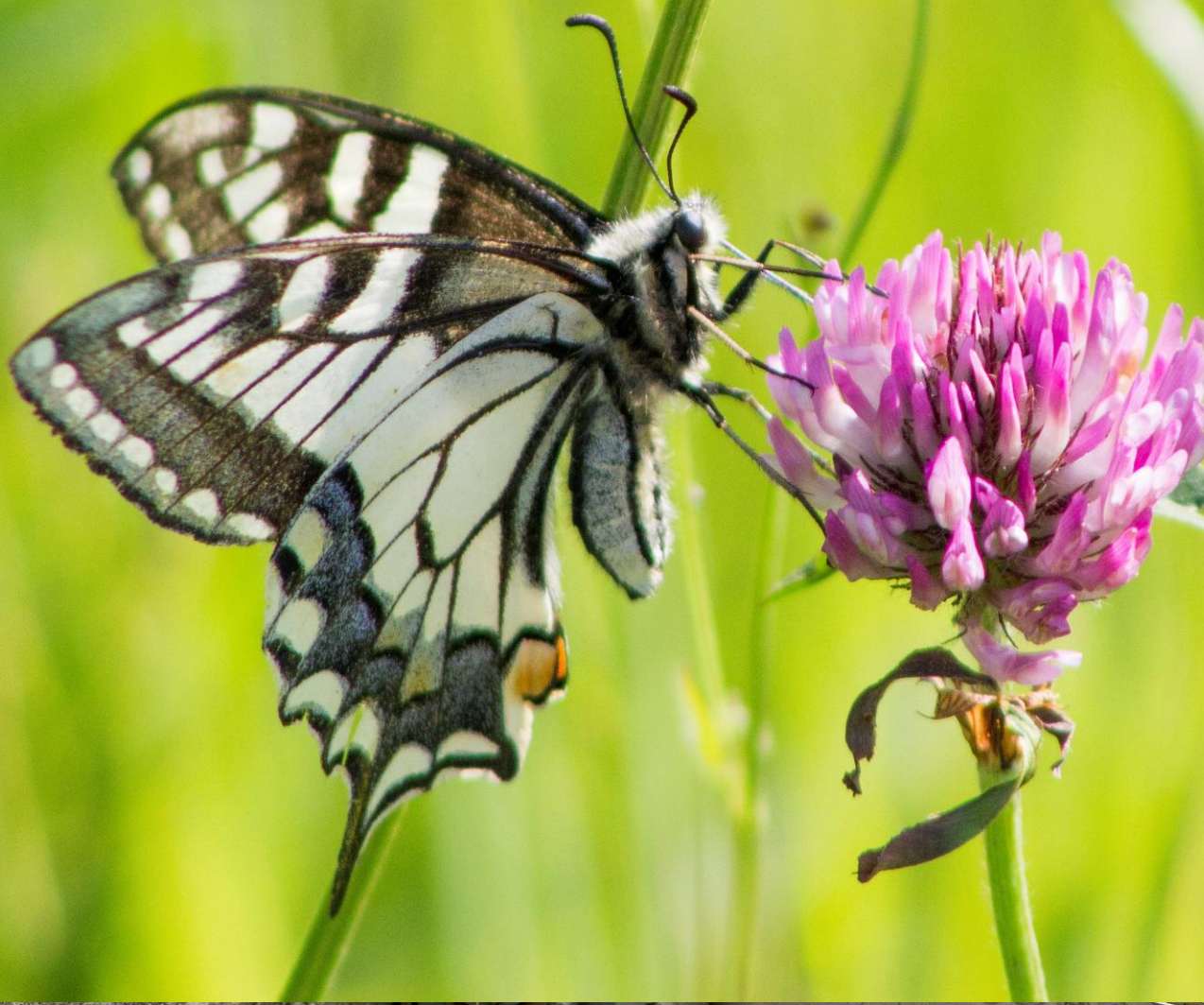

Bestuursrapportage 2026

INHOUD

INHOUD	2
1. Voorwoord	3
Leeswijzer	4
2. Op hoofdlijnen	5
3. Bestuurlijke programma's	7
3.1 Waterveiligheid	7
3.1.1 Prestaties en activiteiten	7
3.1.2 Financieel	8
3.2 Klimaatbestendig en gezond watersysteem	10
3.2.1 Voldoende water en omgaan met weersextremen	10
3.2.1.1 Prestaties en activiteiten	10
3.2.2 Gezond en natuurlijk water	12
3.2.2.1 Prestaties en activiteiten	12
3.2.3 Financieel	13
3.3 Schoon water	16
3.3.1 Prestaties en activiteiten	16
3.2.4 Financieel	18
3.4 Samen, duurzaam, slim en effectief	20
3.4.1 Prestaties en activiteiten	20
3.4.2 Financieel	21
4. Paragrafen	22
4.1 Uiteenzetting van de financiële positie	22
4.2 Assetmanagement	24
4.3 Bedrijfsvoering	24
4.4 Verbonden partijen	24
4.5 Openbaarheidsparagraaf	25
5. Voorstel en besluit	26
Dit document is openbaar.	

1. Voorwoord

Het eerste halfjaar is ruimschoots voorbij. In de voorliggende bestuursrapportage deelt het dagelijks bestuur de resultaten en bijzonderheden van de eerste zes maanden van dit jaar. Ook wordt er een prognose gegeven van de verwachtingen voor het totale begrotingsjaar. Buiten zagen we op dat moment al de voortekenen voor een lange periode van droogte en uitzonderlijke temperaturen. Inmiddels weten we dat dit waarheid is geworden. In de jaarverslaglegging zullen we daar verder op ingaan. Tegelijkertijd is de bestuursrapportage een momentopname die focust op de eerste zes maanden.

Door de oogharen heen kijkt het dagelijks bestuur met gepaste tevredenheid terug op deze periode. De organisatie heeft mooie resultaten geboekt die buiten in het veld het verschil maken. Bij onze dijken, rwzi's en in het watersysteem, maar ook via de beïnvloeding van andere (overheids)partijen. Daardoor hebben we bijvoorbeeld mooie afspraken kunnen maken over de inzet van € 300 miljoen rijksgeld in het gebied van NOVEX De Peel en is na vele jaren procederen een positief eind gekomen aan het geschil over de rwzi in Den Bosch. Het financieel resultaat lijkt op basis van het eerste halfjaar gunstig uit te komen met wederom een voordelig saldo op prognosebasis van circa € 4 miljoen.

Tegelijkertijd geeft dit een vertekend beeld omdat deze prognose door twee grote incidentele meevallers wordt veroorzaakt. De oplettende lezer zal opmerken dat - ondanks de verwachte plus onderaan de streep - in de onderliggende cijfers een trend van stijgende kosten zichtbaar is. Ook in deze bestuursrapportage zien we dat de exploitatielasten uit de reguliere bedrijfsvoering iets hoger worden geprognosticeerd dan de opbrengsten die daar tegenover staan. De bij de voorjaarsnota 2027 ingezette hogere lijn voor de ontwikkeling van de exploitatielasten is dan ook hard nodig om op een duurzame manier te blijven werken aan onze doelen op het gebied van veilig, voldoende en schoon water. Door deze grote maar noodzakelijke investeringen, gaan de lasten van ons waterschap - net als bij alle andere waterschappen - de komende jaren fors stijgen. Bij het debat over de voorjaarsnota vlak voor de zomer van dit jaar, is al uitgebreid stil gestaan bij de doelen die we willen realiseren, het tempo waarin we dat verantwoord vinden en de middelen die we daar langjarig voor nodig hebben. Al deze afwegingen nemen we mee in het nieuwe waterbeheerprogramma voor 2028-2033 dat eind dit jaar in ontwerp door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

De organisatie heeft het eerste halfjaar koers gehouden op de ingeslagen weg. In de inhoudelijke verantwoording van de verschillende programma's leest u terug wat we tot nu toe hebben bereikt, waar we staan ten opzichte van de gestelde doelen en welke resultaten we verwachten te realiseren ten opzichte van de begroting. Het dagelijks bestuur ziet dat we op koers liggen en dat er weer mooie prestaties zijn geleverd in het eerste halfjaar. Tegelijkertijd liggen er grote uitdagingen en is er nog veel werk te verzetten. Tijd om op de lauweren te rusten is er zeker niet. Daarom gaan we vol energie verder!

Leeswijzer

Doel en opbouw

Deze bestuursrapportage geeft de stand van zaken weer halverwege 2026. We staan stil bij de beleidsmatige en financiële realisatie tot nu toe. Daarnaast kijken we vooruit naar de verwachting aan het einde van het jaar. Het doel van de bestuursrapportage is met name om veranderingen ten opzichte van de begroting te signaleren en om bijzondere gebeurtenissen en nieuwe ontwikkelingen toe te lichten. Daar waar we dingen doen zoals we ons hadden voorgenomen, zullen we daar niet specifiek op in gaan.

De opbouw van de bestuursrapportage is analoog aan de begroting 2026, maar beperkt zich gezien het doel en karakter tot de afwijkingen en aandachtspunten. Na een eerste toelichting op hoofdlijnen, gaan we per bestuurlijk programma in op de beleidsmatige en financiële bijzonderheden van betekende mate. In beginsel zijn dit afwijkingen van € 100.000 of meer. Een deel van onze kosten zijn niet direct gerelateerd aan een bepaalde taak, maar maken we voor het hele waterschap, zoals onze huisvestingskosten. Deze kosten worden in lijn met het financieel beleid verdeeld over de bestuurlijke programma's. Tot slot gaan we in de paragrafen in op veranderingen in de financiële positie, assetmanagement, bedrijfsvoering, verbonden partijen en de wet open overheid.

Prestaties en activiteiten

De daadwerkelijk gerealiseerde prestaties en activiteiten, zoals bijvoorbeeld het aantal hectares Natte Natuurparels of het aantal vispassages, vergelijken we met de aantallen die we ons bij de begroting hadden voorgenomen. De voortgang duiden we middels een stoplichtmodel waarbij de kleuren alleen iets zeggen over de feitelijk gerealiseerde én afgeronde prestaties. Ze geven echter geen volledig beeld van de geleverde inspanningen of de extra resultaten. Zo kan de indruk ontstaan dat er dit jaar voor een bepaalde activiteit geen voortgang is geboekt, terwijl er wel een forse inspanning is geleverd in de voorbereidingen voor de uiteindelijke realisatie. Dit speelt met name bij het programma 'Klimaatbestendig en gezond watersysteem'. Om die reden is voor dit programma ook de inspanning inzichtelijk gemaakt middels zogenaamde 'inspanningseenheden'. Daarvoor rekenen we 10% mee als het plan van aanpak is vastgesteld, 30% bij een vastgesteld voorkeursalternatief, 60% bij vaststelling van het projectplan en 100% bij daadwerkelijke realisatie. Op deze manier ontstaat er een breder en genuanceerder inzicht in de uiteindelijk te realiseren activiteiten.

groen	Realisatie verloopt volgens (meerjaren) prognose
oranje	Realisatie verloopt vertraagd
rood	Planning wordt niet gerealiseerd

2. Op hoofdlijnen

Het weer en ons werk in 2026

Het weerbeeld van de afgelopen jaren laat steeds meer uitersten zien: het is of heel nat zoals in 2023 en 2024 of juist extreem droog zoals in 2025. De eerste helft van 2026 is voor de verandering echter redelijk gemiddeld begonnen, al leverde de sneeuwval aan het begin van het jaar een flink sneeuwdek op. Verder zagen we in de maanden januari, februari en maart geen grote afwijkingen in neerslag of temperatuur. April daarentegen was wel erg droog en de maand eindigde zeer warm met verspreid over het land natuurbranden. De maanden mei en juni verliepen vervolgens gemiddeld tot iets natter dan gemiddeld. Wat deze maanden wel bijzonder maakt, is dat ze beide zeer heet eindigden. In mei liepen de temperaturen op tot boven de 30 graden Celsius en de maand juni eindigde met een hittegolf en temperaturen ruim boven de 30 graden Celsius zelfs extreem heet. Daarmee blijven de weersextremen ook in 2026 aan de orde.

Onze voortgang en nieuwe ontwikkelingen

De belangrijkste beleidsmatige en financiële ontwikkelingen in de eerste helft van 2026 worden hierna benoemd. Als onderdeel van de bestuurlijke programma's wordt op beide aspecten een nadere toelichting gegeven. Daarbij is het goed in gedachte te houden dat de bestuursrapportage een momentopname is en dat we voor de uiteindelijke realisatie afhankelijk zijn van diverse factoren, partijen en externe omstandigheden. Deze kan zowel positief als negatief afwijken van de verwachting op dit moment.

Realisatie

De afgelopen zes maanden, is er weer een hoop werk verzet en hebben we stappen gezet op bijvoorbeeld het gebied van de naderende KRW-deadline, de dijkversterkingsopgave en ter verdere verbetering van onze rioolwaterzuiveringen. Enkele van onze activiteiten zijn:

- De voorbereiding en uitvoering van onze dijkversterkingsprojecten verloopt conform planning.
- We werken aan de acties uit het aanvullend KRW Uitvoeringsprogramma om eind 2027 zo dicht mogelijk bij de KRW-doelen te komen. Er is onder andere zes kilometer beekherstel opgeleverd in fase 2 van het project Blauwe Poort. Ook zetten we versterkt in op samenwerking met gemeenten, onder meer door samen per hen een KRW-actieplan op te stellen.
- We liggen op koers om eind dit jaar het ontwerp-WBP voor de periode 2028-2033 vast te stellen. De eerste helft van het jaar heeft vooral in het teken gestaan van het participatietraject.
- We hebben het koersdocument beregeningsbeleid vastgesteld. Hierin zijn richtinggevende uitspraken opgenomen om de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken ten behoeve van het beregenen van agrarische percelen te verminderen als maatregelen tegen de toenemende waterschaarste en schade aan droogtegevoelige gewassen en natuur.
- Op bijna alle rwzi's zijn stappen in voorbereiding of al gerealiseerd om het water nog schoner te maken. De renovaties op de rwzi's Oijen en Land van Cuijk zijn bijna klaar en dit najaar wordt de gecombineerde zuiveringsstap voor het verwijderen van fosfor en medicijnresten op de rwzi Vinkel in bedrijf genomen.
- Voor de renovatie van de rwzi Den Bosch zijn we een minnelijke schikking overeengekomen met de aannemer. Daarmee komt er een einde aan het langlopende juridische geschil en wordt de realisatie van het project weer opgepakt.
- Op 17 juni 2026 hebben de 22 NOVEX-overheden de Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsgerichte aanpak NOVEX De Peel samen ondertekend en gelijktijdig het bijbehorende Uitvoeringsprogramma vastgesteld, waarmee we natuurherstel versnellen, verdroging tegengaan en de stikstofdruk op kwetsbare natuur verminderen. Het Rijk stelt € 300 miljoen beschikbaar.

Financieel

Op basis van de realisatiecijfers tot en met 30 juni en de ontwikkelingen sinds het opstellen van de begroting verwachten we op dit moment een licht tekort op de exploitatielasten van 0,4%, oftewel € 0,8 miljoen. Dit komt met name door de hogere uitgaven op goederen en diensten. Dit zijn veelal relatief kleine overschrijdingen. We

zien daarin dat we als organisatie scherper aan de wind varen. Het tekort op goederen en diensten wordt deels gecompenseerd door een lichte onderschrijding van de personeelslasten. De extra inzet die we op de verschillende thema's voorzagen - en voorzien - was aan het begin van het jaar nog niet volledig ingevuld. We werken richting eind van het jaar hard om de organisatie op volle sterkte te krijgen. Met dank aan twee grote incidentele meevallers komen we onderaan de streep toch uit op een positief exploitatiesaldo. Door baten uit grondverkoop (€ 2 miljoen) en de afwikkeling van het juridisch geschil over de rwzi Den Bosch (€ 2,3 miljoen) verwachten we op dit moment een voordelig resultaat van € 4 miljoen.

Prognose resultaat (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Vershil in €	Vershil in %	
Rente	18.561	2.458	18.561	0	0,0%	=
Afschrijvingen	35.886	17.943	35.886	0	0,0%	=
Personeelslasten	66.954	30.904	65.933	1.021	1,5%	V
Goederen en diensten van derden	86.233	33.123	88.524	-2.291	-2,7%	N
Bijdragen aan derden	5.637	3.712	5.146	491	8,7%	V
Reservering/Voorzieningen/Onvoorzien	444		444	0	0,0%	=
Totaal lasten	213.717	88.141	214.495	-779	-0,4%	N
Financiële baten	2.314	36	2.314	0	0,0%	=
Personeelsbaten	1.108	329	1.420	313	28,2%	V
Goederen en diensten aan derden	2.786	3.401	4.861	2.075	74,5%	V
Bijdragen van derden	3.663	842	6.349	2.686	73,3%	V
Interne verrekeningen	16.777	4.720	16.510	-267	-1,6%	N
Totaal baten	26.647	9.328	31.454	4.807	18,0%	V
Netto lasten	187.069		183.041	4.028	2,2%	
Beschikking reserves	6.091		6.091	0		
Waterschapsbelastingen	180.978		180.978	0		
Saldo	0		4.028	4.028		

3. Bestuurlijke programma's

In dit hoofdstuk lichten we per bestuurlijk programma eventuele verschillen ten opzichte van de begroting toe. Wanneer de voortgang in beleidsmatige en financiële zin in lijn der verwachting is, gaan we niet expliciet op dat onderwerp in.

Het programmaplan is onderverdeeld naar vier bestuurlijke thema's:

1. Waterveiligheid
2. Klimaatbestendig en gezond watersysteem
3. Schoon water
4. Samen, duurzaam, slim en effectief.

3.1 Waterveiligheid

Het thema Waterveiligheid draait om de bescherming tegen overstromingen vanuit de Maas en het regionale watersysteem.

3.1.1 Prestaties en activiteiten

Prestaties/Activiteiten	Eenheid	Begroting	Gerealiseerd	Prognose	Voortgang
Primaire keringen					
<i>Realisatie</i>	km	6	0	6	groen
Regionale keringen					
<i>Verbeteren kunstwerken</i>	st	0	0	0	

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

- *Uitvoeren van het project Meanderende Maas (Ravenstein-Lith)*
Op 8 april heeft de Raad van State de nog lopende beroepen ongegrond verklaard. Met deze uitspraak zijn alle besluiten en vergunningen onherroepelijk geworden. Het project wordt uitgevoerd volgens planning. In juni is het eerste deelproject Maasbommel Oost (aan Gelderse zijde) feestelijk opgeleverd.
- *Uitwerken van het plan voor de dijkversterking Cuijk-Ravenstein*
Met de aannemer werken we het definitief ontwerp uit. Het onderzoek naar de ondergrondse constructie van de kademuur in Grave is gestart en in het najaar stellen we het definitieve projectbesluit vast.
- *Verkennen van oplossingsrichtingen voor de dijkversterking Lith-Bokhoven*
We hebben kansrijke alternatieven en ingebrachte ideeën besproken met partners en bewoners. Deze bijeenkomsten verliepen constructief. We bereiden de besluitvorming over het voorkeursalternatief voor.
- *Realiseren van de dijkversterking bij Doeveren*
Het opstellen van het uitvoeringsontwerp door de aannemer verloopt voorspoedig. De vergunningen zijn verleend en de afspraken met de kabel- en leidingbedrijven gemaakt. In augustus gaat de schop in de grond.

Instandhouding waterkeringen, zorgplicht en beoordeling primaire waterkeringen

- *Aandacht voor de zorgplicht voor de primaire waterkeringen*
In het kader van “zorgplicht centraal” zijn de thema's ‘landelijke beoordeling’ en ‘object- en systeembeveiliging’ toegevoegd. We zijn bezig met de voorbereidingen voor de peer-review die later dit jaar met de zuidelijke waterschappen en Rijkswaterstaat plaatsvindt met als thema ‘bediening kunstwerken’.
- *Uitvoeren van de tweede landelijke beoordeling overstromingskansen (LBO-2)*
We hebben een wettelijke verplichting om dijken eens per 12 jaar te beoordelen. Ook moeten we aantonen dat het versterkte dijktraject aan de veiligheidsnorm voldoet. In het eerste kwartaal hebben we de al versterkte dijkvakken in het dijktraject Ravenstein-Lith (36-3) beoordeeld. Dit deden we middels en pilot met focus op de vanuit het dijkversterkingsproject benodigde gegevens. Naar aanleiding hiervan gaan we aan de slag om de vindbaarheid van deze specifieke gegevens te vergemakkelijken.

- *Actualisatie profielen van vrije ruimte primaire waterkeringen*

In juni zijn we begonnen met de uitwerking van het plan van aanpak voor het actualiseren van de profielen van vrije ruimte. Dit doen we in nauw overleg met alle betrokken partijen.

Regionale en overige waterkeringen

- *Verbetering kunstwerken*

Van de vier aan te pakken kunstwerken resteert er nog één (de sifon bij het Drongelens Kanaal). Dit wordt door waterschap Brabantse Delta gedaan als onderdeel van de dijkversterking Drongelens kanaal.

- *Kadeherstel De Brand*

Het projectteam is compleet en gestart met het opstellen van een plan van aanpak.

Omgang met bevers en dassen, rekening houdend met dierenwelzijn

- We hebben de passieve verplaatsing van drie dassenfamilies uit de dijk of beschermingszone voorbereid. Dit hebben we gedaan door voor deze families alternatieve burchten op voldoende afstand van de dijk aan te leggen. Na afloop van de kwetsbare periode, zetten we dit verder in gang. De mogelijkheden voor hoogwatervluchtplaatsen hebben we als onderdeel van de dijkversterkingstrajecten nader geïnventariseerd.

Deltaprogramma Maas en Ruimte voor de rivier 2.0

- *Bijdragen aan rivierverruimingsprojecten Maas*

Om de hoogwaterstanden op de Maas in ons werkgebied te verlagen, leveren we een financiële bijdrage aan de rivierverruimingsprojecten Ruimte voor de Maas Oeffelt (met als trekker de provincie Noord-Brabant) en het project Lob van Gennep van waterschap Limburg.

Calamiteitenbestrijding en informatiemanagement

- *Doorontwikkelen van de calamiteitenbestrijding*

We hebben ons calamiteitenplan Hoogwater Maas aangepast rekening houdend met de dijkversterkingen per sectie. Ook bereiden we de realisatie van een nieuwe opslagloods voor calamiteitenmaterialen voor.

- *Informatiemanagement*

We hebben extra aandacht besteed aan de overdracht van data vanuit de dijkversterkingsprojecten naar de beheerorganisatie. Als gevolg van wijzigingen bij leveranciers zijn we versneld begonnen met het vervangen van de systemen die we gebruiken bij hoogwater (zoals de dijkwachttapp).

3.1.2 Financieel

Exploitatie

Prognose resultaat (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Verschil in €	Verschil in %
Totaal lasten	22.732	9.980	22.395	337	1%
Totaal baten	538	662	446	-92	-17%
Saldo exclusief mutaties bestemmingsreserves	22.194	9.319	21.949	245	1%
Totaal beschikking bestemmingsreserves	61		61		0%
Netto lasten	22.133	9.319	21.888	245	1%

Toelichting bij de exploitatie

Op basis van de huidige inzichten wordt een voordelig resultaat verwacht van € 0,2 miljoen. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden hierna toegelicht.

- De personeelslasten zijn op dit moment lager dan begroot doordat de extra inzet die we op de verschillende thema's voorzagen - en voorzien - aan het begin van het jaar nog niet volledig was ingevuld. (€ 0,3 miljoen voordelig).
- De kosten voor huisvesting, automatisering en het geografisch informatiesysteem (GIS) zijn hoger (€ 0,1 miljoen nadelig).

- Door een administratieve aanpassing verschuiven zowel kosten als opbrengsten van het programma Waterveiligheid naar Klimaatbestendig en gezond watersysteem (€ 0,4 miljoen voordelig op de lasten en nadelig op de baten).
- De verkoop van grond tegen een hoger bedrag dan de boekwaarde en hogere (pacht)opbrengsten uit grond en water zorgen voor hogere baten (€ 0,5 miljoen voordelig binnen het programma Waterveiligheid).
- Overige verschillen hebben per saldo een effect op de lasten van € 0,3 miljoen voordelig en op de baten van € 0,2 miljoen nadelig.

Investeringsen

Waterveiligheid (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Vershil in €	Vershil in %
Totaal uitgaven	174.047	58.045	164.665	-9.382	-5%
Totaal inkomsten	141.870	3.853	77.719	-64.151	-45%
Netto investering	32.177	54.192	86.946	54.769	170%

Toelichting bij de investeringen

De investeringsuitgaven in de helft van het jaar bedragen € 58 miljoen, oftewel 33% van de begrote uitgaven. De verwachting is dat de uitgaven in de tweede helft van het jaar aanzienlijk hoger zijn. Over heel 2026 verwachten we € 9,4 miljoen minder te investeren. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

- De totale kosten voor het HWBP-project Doeversen komen naar verwachting € 18 miljoen lager uit door een gunstige aanbesteding en snelle doorlooptijd.
- De kosten voor het project Haeveschermen zijn lager door een gewijzigde onderzoeks aanpak.
- Het treffen van inrichtingsmaatregelen tegen bevergraverij in de primaire en regionale keringen schuift door naar 2027. De tot nu toe genomen maatregelen zijn ten laste van de exploitatie gekomen.
- De kade Vierlingsbeek-Molenbeek leggen we aan in 2029 om zodoende de uitvoering te combineren met de start van het dijkversterkingstraject Vierlingsbeek-Cuijk.
- Eind 2026 beogen we te starten met het vervangen van de taludtrappen van de Maasdijk tussen Groeningen en Lith.
- Voor het bepalen van de netto investeringsvolumes gaan we voor de HWBP projecten uit van 90% subsidie waar we op basis van onze begrote (subsidieerbare) uitgaven recht op hebben. In de prognosekolom staan de dit jaar werkelijk verwachte inkomsten. Dit is minder als gevolg van het HWBP subsidieplafond van € 41 miljoen per project per jaar.

3.2 Klimaatbestendig en gezond watersysteem

In Klimaatbestendig en gezond watersysteem draait het om een goed functionerend watersysteem. Daarbij sturen we op de kwantiteit via goede waterpeilen, waterconservering en het omgaan met wateroverlast en droogte en op de chemische en ecologische kwaliteit. We werken met twee deelprogramma's: 'Voldoende water en omgaan met weersextremen' en 'Gezond en natuurlijk water'.

3.2.1 Voldoende water en omgaan met weersextremen

3.2.1.1 Prestaties en activiteiten

Prestaties/Activiteiten	Eenheid	Begroting	Gerealiseerd	Prognose	Voortgang	Inspanning
Investeringsprojecten						
Wateroverlast						
Voldoen aan de normen (uitv.progr. 2 en 3)	ha	0	1	1	groen	1
Knelpunten bebouwd gebied	st	1	0	0	rood	
Hydrologie NNB						
Natura 2000	ha	0	0	0	n.v.t.	
Natte Natuurparels		242	0	242	groen	145
Droogte, waterconservering						
GGOR 2.0 (GGOR landbouw + overige EHS)	ha	4.442*	0	0	rood	444
Wegwerken baggerachterstand	km	52	1	26	oranje	

* In de begroting 2026 is een totale opgave van 11.228 hectare opgenomen voor GGOR 2.0.

Hiervan is 6.786 hectare in 2025 gerealiseerd en verantwoord en behoort daarmee niet meer tot de feitelijke opgave voor 2026.

Prestaties/Activiteiten	Eenheid	Begroting	Gerealiseerd	Prognose
Exploitatie				
Maaien	km/jaar	2.450	1.064	2.450
Baggeren regulier	km	150	116	150

Wateroverlast en Hoogwateraanpak Brabant-Oost (Howabo)

- Het ontwerp Programma Howabo is ter inzage gelegd. Vaststelling van het definitieve programma is voorzien eind 2026. In lijn met het besluit van het algemeen bestuur werken we parallel hieraan de plannen voor een aantal van de bouwstenen verder uit.
- We hebben een knelpunt uit het derde Uitvoeringsprogramma wateroverlast opgelost. Van de opgave resteert nu nog 9%.

Natuurnetwerk Brabant

- We realiseren de natte natuurparel Wijboschbroek (242 ha) en leveren deze na de zomer op.
- Voor de natte natuurparel Sang en Goorkens is de scope bepaald en zijn we gestart met de planuitwerking.
- De aanbestedingsprocedure voor het Gebiedsplan Raam is afgerond.
- We hebben de conditionerende onderzoeken en het technisch ontwerp voor de Palmvenloop en de Venloop (Maashorst) aanbesteed. In juni hebben we het hydrologisch onderzoek afgerond. Voor de Venloop werken we aan de benodigde grondverwerving.

GGOR 2.0, werken aan een meer robuust, veerkrachtig en stuurbaar watersysteem

- In GGOR Gemert-Bakel-Laarbeek worden maatregelen voorbereid in de Molenbroekse Loop, Peelse Loop, Esperloop en Fabrieksloop. Twee rechtszaken en bij de Fabrieksloop het samen oplopen met de gemeente, hebben tot vertraging geleid. Inmiddels kunnen we verder. Realisatie lukt echter niet meer in 2026.
- We werken vanuit het Aanvullend KRW Uitvoeringsprogramma aan plannen voor verhoogde grondwaterstanden en kwelherstel rondom de bovenloop van de Snelle Loop/Esperloop en de bovenloop van de Goorloop.

Grondwaterconvenant en Droogteagenda

- Vanuit het Grondwaterconvenant (2021) van de samenwerkende Brabantse grondwaterpartners (BBG) lopen twee belangrijke trajecten door in 2026:

- Beregeningsbeleid (trekker: waterschap Aa en Maas):
We hebben het koersdocument beregeningsbeleid vastgesteld. Dit document is tot stand gekomen na een intensief traject met de twee andere Brabantse waterschappen, de provincie Noord-Brabant, ZLTO en de Brabantse Milieufederatie (BMF).
- Kleine onttrekkingen (trekker: waterschap De Dommel):
Het is een jaar lang mogelijk geweest om kleine onttrekkingen te melden. Samen met Brabantse Delta en De Dommel hebben we onze ervaringen geëvalueerd. We werken nu het vervolgproces verder uit.
- In het kader van de Droogteagenda werken we aan zes speerpunten en twee ontwikkeltrajecten. Twee speerpunten willen we in het bijzonder uitlichten:
 - Speerpunt 'monitoring en waterbalansen' (trekker: waterschap Aa en Maas & de provincie):
Dit traject heeft vertraging opgelopen, maar wordt eind 2026 alsnog opgeleverd.
 - Speerpunt 'sponswerking vergroten in de haarvaten':
Natuurmonumenten en Brabants Landschap gaan water conserveren in C-waterlopen bij de Stippelberg en De Grote Slink-Bunthorst. Het schetsontwerp wordt dit najaar verwacht, de uitvoering in 2027.

Deltaplan Hoge Zandgronden (DHZ)

- We hebben een nieuwe aanvraag voor cofinanciering ingediend (derde tranche). We zijn begonnen met de voorbereidingen voor het derde Uitvoeringsprogramma DHZ (2028-2033).

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)

- De voorgestelde wijzigingen in de waterschapsverordening, de gemeentelijke KRW-actieplannen en de strategie voor overstorten en uitlaten zijn besproken binnen de DPRA-werkregio's. Ook zijn we betrokken bij de Herijking Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie, onder meer vanuit onze deelname aan het Platform Klimaatadaptatie Zuid-Nederland.

Bebouwd gebied en nieuwbouwlocaties

- Het Rijk vraagt ieder NOVEX gebied een investeringsagenda op te stellen. NOVEX Stedelijk Brabant heeft de aanbesteding hiervoor gestart. Ook is begonnen met het actualiseren van de watersignaleringskaart om vanuit water en bodem de eerste (on)geschiktheid voor verstedelijking aan te geven. Met onze deelname en inbreng aan de stedelijke samenwerkingen houden we water- en bodem sturend op de kaart.

Waterschapsverordening

- De Brabantse waterschappen werken samen aan een beleidsrijke wijziging van de waterschapsverordening op de thema's water- en bodem sturend en klimaatbestendig bebouwd gebied. Onze participatieaanpak was gericht op het toetsen en verbeteren van de voorstellen. Dit heeft op vier onderwerpen geleid tot aanpassing. De ontwerp-regelgeving wordt na de zomer ter inzage gelegd.

Participatieproces Peilbesluiten

- De ontwerp-peilbesluiten hebben tot 15 juni ter inzage gelegen. Er zijn achttien zienswijzen ingediend. Deze worden beoordeeld en indien nodig wordt het conceptvoorstel aangepast. Vaststelling door het algemeen bestuur is voorzien in het vierde kwartaal.

Instandhouding

- In 2026 en 2027 werken we de laatste baggerachterstanden weg (onder andere Ossermeer).
- Om de herkolonisatie van planten en dieren te bevorderen, delen we de baggervakken sinds dit jaar anders in. Zo creëren we betere omstandigheden voor het herstel van de ecologie na het baggeren.
- We hebben het Handboek Onderhoudsvoorzieningen Watersysteem geüpdatet.
- Als we zien dat het maaionderhoud niet goed bijdraagt aan de KRW-doelen, pakken we dit aan. We hebben dit vertaald in een handelingsperspectief.
- Om ons beheer en onderhoud beter aan te laten sluiten op de projectdoelen, is voor de eerste jaren na herinrichting een nazorgfase ingesteld.

- In het voorjaar heeft zich een calamiteit aan de stuw Kammerberg voorgedaan. We bereiden ons voor om de stuw te vervangen. De uitvoering daarvan is voorzien in 2027. De kosten worden geschat op circa € 2 miljoen. Een investeringsvoorstel wordt voorbereid.

Hydrologie en kennisontwikkeling

- Onze meetnetten leveren waardevolle data op over de grondwaterstanden, afvoeren en de hoeveelheid bodemvocht en neerslag. Voor het verder ontwikkelen en toekomstbestendig maken van deze datagedreven werkwijze, is de realisatie van het dataplatform cruciaal. We houden de specialistische kennis die we hiervoor nodig hebben continu bij en verdiepen ons hier verder in.

3.2.2 Gezond en natuurlijk water

3.2.2.1 Prestaties en activiteiten

Prestaties/Activiteiten	Eenheid	Begroting	Gerealiseerd	Prognose	Voortgang	Inspanning
Beekherstel	km	8	6	6	oranje	6
Natuurvriendelijke oevers eigenstandig	km	0*	0	0	n.v.t.	
Natuurvriendelijke oevers i.c.m. EVZ	km	5	1	3	oranje	3
Ecologische verbindingzones (EVZ)	km	9	4	7	oranje	7
Beekmondingen	st	0	0	0	n.v.t.	
Vispassages	st	33	5	28	oranje	16
Recreatie / educatie / participatie	st/jaar	20	7	20	groen	

* In de begroting 2026 is een totale opgave van 1 kilometer voor Natuurvriendelijke oevers eigenstandig opgenomen.

Deze kilometer is in 2025 gerealiseerd en verantwoord en behoort daarmee niet meer tot de feitelijke opgave voor 2026.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

- In het Aanvullend KRW Uitvoeringsprogramma staan concrete acties om eind 2027 zo dicht mogelijk bij de KRW-doelen te komen. Dit loopt op koers en het merendeel van de acties zijn opgepakt. Hierna gaan we specifieker in op de KRW in relatie tot de inrichtingsopgaven en tot waterkwaliteit.

Inrichtingsopgaven KRW en ecologische verbindingzone (EVZ)

- In het project Blauwe Poort fase 2 hebben we zes kilometer **beekherstel** opgeleverd. In 2026 realiseren we in totaal twee kilometer minder dan oorspronkelijk begroot omdat het project Sint Jansbeek door diverse omstandigheden is vertraagd. Het definitief ontwerp is inmiddels afgerond en de oplevering is beoogd in de eerste helft van 2028.
- In de Voordeldonkse broekloop en de Leijgraaf is vooralsnog ruim een kilometer **natuurvriendelijke oever** (nvo) gerealiseerd. De rest van dat traject leveren we door de aanwezigheid van een das later dit jaar op. Daarmee leveren we dit jaar naar verwachting drie kilometer nvo op. Dit is twee kilometer minder dan oorspronkelijk begroot als gevolg van vertraging in het project Hoefgraaf. Realisatie van onze opgaven loopt daar samen op met de woningbouwplannen van de gemeente en de gemeente is trekker van het geheel.
- We leveren naar verwachting zeven kilometer **ecologische verbindingzones** (evz's) op, veelal gecombineerd met beekherstel of nvo. Dit is twee kilometer minder dan oorspronkelijk begroot, eveneens als gevolg van vertraging in het project Hoefgraaf. De uitvoering van de Meerkensloop is gereed (drie kilometer). Ook in de Leijgraaf zijn korte trajecten uitgevoerd en de rest van dat traject leveren we later dit jaar op. In de Blauwe Poort fase 2 is een kilometer gerealiseerd.
- Naar verwachting leveren we achtentwintig **vispassages** op, vooral vanuit het clusterproject. Daarmee zetten we weer een mooie stap in de vismigratieopgave voor ons watersysteem. Om de overige vijf voor dit jaar begrote vispassages te realiseren, hebben we de eerste helft van 2027 nog nodig.
- De laatst geplande **beekmonding** is naar verwachting in 2028 klaar.

KRW en Waterkwaliteit

- Door te achterhalen waar en in welke hoeveelheden chemische stoffen in het oppervlaktewater terechtkomen, kunnen we effectieve maatregelen treffen om de waterkwaliteit en ecologie te beschermen.

- In het nutriënt verontreinigd gebied Koningsvliet hebben we de monitoringsresultaten over 2025 en de bronbijdragen aan de stikstofconcentraties in het oppervlaktewater teruggekoppeld aan de agrariërs. Op verzoek van de lokale ZLTO zijn we gestart met het meten van pesticiden in en rond de Grootte Peel. De eerste resultaten verwachten we na de zomer. We ondersteunen een pilot gericht op het terugdringen van nitraatresidu aan het einde van het teeltseizoen om de uitspoeling van nitraat in grondwater te verminderen.
- We hebben onze inbreng voor het Stroomgebied Beheerplan Maas (SGBP) 2028-2033 aangeleverd bij de provincie. Het algemeen bestuur heeft ingestemd met het concept KRW-maatregelpakket voor het SGBP.
- In het pilotgebied in Westerbeek hebben we naast het houtsnipperfilter, sinds dit jaar ook een bezinkpoel gerealiseerd om sediment en daaraan gebonden nutriënten af te vangen en om de afvoer te vertragen. Hierdoor kan sedimentatie plaatsvinden en kan water ook in droge omstandigheden infiltreren. Daarnaast kan door biologische processen en oevervegetatie (zoals riet en lisdodde) nutriëntenverwijdering worden bevorderd. Dit onderzoek doen we in het kader van het Europese onderzoeksproject Greenhood.
- In het programma BodemUp hebben we tot nu toe circa 1.750 agrariërs begeleid rondom goed bodembeheer en bemesting. Het programma loopt op schema en loopt nog tot en met 2027. Tegelijkertijd werken we al aan een vervolgprogramma waarin we ook het project rondom terugdringing van emissies van gewasbeschermingsmiddelen (Schoon water voor Brabant) integreren.
- We hebben de PFAS-aanpak versterkt door gericht te monitoren en door brononderzoek naar (indirecte) lozingen. We waren betrokken bij de gezamenlijke lobby van de UvW voor een PFAS-verbod.

Recreatie, educatie, participatie

- We hebben verschillende nieuwe projecten gesubsidieerd waaronder een informatiebord bij een wandelpad en amfibieënpool, het Historisch Spektakel Grave en activiteiten rond 200 jaar Zuid-Willemsvaart.
- We ondersteunen water- en klimaatlessen voor (met name) basisschoolklassen. Ook is er veel belangstelling voor het initiatief Generatie Groen. Dit initiatief biedt lessen over klimaatadaptatie aan en ondersteunt bij het vergroenen van schoolpleinen. De belangstelling is groter dan verwacht. We kijken naar een zo effectief mogelijke inzet en zoeken oplossingen om alle scholen een passend educatief aanbod te doen.

Biodiversiteit

- De nieuwe Stimuleringsregeling Landschap (Stila 2.0) is opengesteld.
- In de samenwerking met Regio Noord Oost Brabant (RNOB) is een Regiodeal gesloten en is getart met het opstellen van de handreiking 'Natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen'. Ook hebben de eerste gesprekken over de aanplant van bomen plaats gevonden (in het kader van het Actieplan Bomen).
- We hebben onderzoek gedaan naar het watervasthoudend vermogen van voedselbossen en hebben infiltratietesten uitgevoerd. Ook zijn we begonnen met het onderzoeken van biodiversiteit in voedselbossen.
- De regeling Agrarisch Natuur en landschapsbeheer (ANLb) is uitgebreid. Hierdoor wordt onder andere het toevoegen van bloemrijke akkerranden grenzend aan onze waterlopen gestimuleerd.

3.2.3 Financieel

Exploitatie

Prognose resultaat (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Vershil in €	Vershil in %
Totaal lasten	84.546	35.675	84.747	-200	0%
Totaal baten	1.337	2.005	3.358	2.021	151%
Saldo exclusief mutaties bestemmingsreserves	83.209	33.670	81.389	1.820	2%
Totaal beschikking bestemmingsreserves	182		182		0%
Netto lasten	83.027	33.670	81.207	1.820	2%

Toelichting bij de exploitatie

Op basis van de huidige inzichten verwachten we een voordelig resultaat van € 1,8 miljoen. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden hierna toegelicht.

- Op dit moment zijn de personeelslasten lager dan begroot (€ 0,9 miljoen voordelig).
- De kosten voor huisvesting, automatisering en het geografisch informatiesysteem (GIS) zijn hoger (€ 0,7 miljoen nadelig).
- In de periode 2023-2025 heeft hWh extra kosten gemaakt om de continuïteit van de TMX-installaties te borgen. Dit wordt verrekend via een hogere bijdrage in 2026 (€ 0,3 miljoen nadelig).
- Om onze weerbaarheid bij natuurlijke dreigingen en niet-natuurlijke storingen te verhogen, voorzien we onze stuwen en gemalen van noodstroomaanpassingen. Dit doen we gezien het belang eerder dan gepland. Binnen de reguliere beheer- en onderhoudsbudgetten leidt dit tot meerkosten (€ 0,2 miljoen nadelig).
- Door een administratieve aanpassing verschuiven zowel kosten als opbrengsten van het programma Waterveiligheid naar Klimaatbestendig en gezond watersysteem (€ 0,4 miljoen nadelig op de lasten en voordelig op de baten).
- De verkoop van grond tegen een hoger bedrag dan de boekwaarde en hogere (pacht)opbrengsten uit grond en water zorgen voor hogere baten (€ 1,7 miljoen voordelig binnen het programma Klimaatbestendig en gezond watersysteem).
- De personeelsbaten (bijvoorbeeld uit detacheringen en uitkeringen UWV) zijn licht hoger dan begroot (€ 0,1 miljoen).
- Overige verschillen hebben per saldo een effect op de lasten van € 0,5 miljoen voordelig en van € 0,2 miljoen nadelig op de baten.

Investerings

Klimaatbestendig en gezond watersysteem (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Verschil in €	Verschil in %
Totaal uitgaven	57.718	13.675	46.469	-11.249	-19%
Totaal inkomsten	9.931	1.854	7.927	-2.004	-20%
Netto investering	47.787	11.821	38.542	-9.245	-19%

Toelichting bij de investeringen

In de eerste helft van het jaar bedragen de investeringsuitgaven € 13,7 miljoen, oftewel 24% van de begrote uitgaven. De verwachting is dat de uitgaven in de tweede helft van het jaar aanzienlijk hoger zijn. Over heel 2026 verwachten we € 11,2 miljoen minder te investeren. De belangrijkste verschillen worden hierna toegelicht.

- Het totaal begrote investeringsvolume omvat alle voor dit jaar geprogrammeerde projecten (47). Omdat individuele projecten om tal van redenen kunnen vertragen, is dit meer dan we daadwerkelijk verwachten te realiseren. Dat noemen we overprogrammeren. Tot op heden zijn er bij 13 projecten nog geen financiële uitgaven gedaan. Dit komt met name doordat het grondverwervingsproces meer tijd in beslag neemt dan vooraf gedacht. Een deel van de uitgaven verschuift hierdoor naar latere jaren.
- De afronding van Aa-dal Zuid fase 1 is vertraagd door verzakkingen in de taluds bij de Slievense Loop. Om dit op te lossen, worden beschoeiingen aangebracht. Dit leidt tot een overschrijding. Het algemeen bestuur wordt daarom voorgesteld een aanvullend krediet van € 200.000 toe te kennen. Om verdere vertraging te voorkomen, heeft het dagelijks bestuur in lijn met het financieel beleid, toestemming gegeven om het werk alvast uit te voeren. Hierdoor kan het project in de tweede helft van het jaar alsnog worden afgerond.
- Voor Aa-dal Zuid fase 2 zijn de voorbereidingen getroffen, maar enkele trajecten lopen door diverse oorzaken vertraging op. Naar verwachting wordt dit jaar minder dan de helft van het begrote bedrag besteed.
- De uitvoering van het project Sluis 0 is gestart. Door hogere kosten in de bouwteamfase en prijsstijgingen tijdens de uitvoering, is het krediet waarschijnlijk niet toereikend. Met de gemeente zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de extra kosten onder voorbehoud van goedkeuring door het algemeen bestuur. Dit leidt naar verwachting eind 2026 of begin 2027 tot een voorstel om aanvullende middelen beschikbaar te stellen.
- Door vertraging in de vergunningverlening, in de levering van vispassages en door de aanwezigheid van leidingen zijn de uitgaven binnen fase 1, 2 en 3 van de clusteraanpak vismigratie dit jaar lager dan begroot.
- Aanpassingen aan het ontwerp en de vergunningsvoorwaarden voor de projecten Hooge en Lage Raam leiden tot extra kosten. Afhankelijk van de nog uit te werken wijzigingen zijn mogelijk aanvullende middelen nodig.

Het project EVZ/NVO vismigratie, dat binnen dit gebiedsplan wordt uitgevoerd, kan op dit moment niet verder met de uitvoering vanwege de aanwezigheid van de bever.

- Doordat Staasbosbeheer, in tegenstelling tot eerder gemaakte afspraken, de natuurinrichting en ecologie binnen het project NNP Wijboschbroek voor eigen rekening neemt, komen zowel de uitgaven als de inkomsten € 3.280.000 lager uit. In lijn met de eisen die aan de rechtmatigheidsverantwoording worden gesteld, wordt voorgesteld het investeringskrediet voor zowel de lasten als de baten bij te stellen.
- Diverse projecten zijn dit jaar al opgeleverd. Het betreft: EVZ 't Schoor Leijgraaf, versteviging van de oever bij Seldensate, EVZ Meerkensloop en Blauwe Poort fase 2. Alle zijn binnen het beschikbare krediet gerealiseerd.

3.3 Schoon water

Het programma Schoon water gaat over de ontwikkelingen en activiteiten binnen de afvalwaterketen. Het zuiveren van afvalwater staat daarbij centraal. Dit programma hangt samen met het deelprogramma 'Gezond en natuurlijk water'. Met goed gezuiverd afvalwater leveren we immers een belangrijke bijdrage aan een gezond en natuurlijk watersysteem en aan de KRW.

3.3.1 Prestaties en activiteiten

Prestaties/Activiteiten	Eenheid	Wettelijke norm *1	Begroting 2026	Doel 2027 Reductie-opgave KRW *2	KRW-norm oppervlakte water	Realisatie 2026 t/m mei	Voortgang
Uitvoering wettelijke taak: zuiveren van afvalwater							
Voldoen aan afnameafpraak, operationele beschikbaarheid	%		> 98			99,7	
Voldoen aan lozingseisen vergunningen	l/n		j			n	
Verbetering effluentkwaliteit							
Zomerhalfjaargemiddelde concentratie fosfor (P)							
rwzi Dinther	mg/l	1,0	0,67	0,39	0,22	0,63	
rwzi Vinkel	mg/l	2,0	0,50	0,14	0,15	1,15	
rwzi Aarle-Rixtel	mg/l	1,0	0,77	0,14	0,11	0,62	
rwzi Asten	mg/l	2,0	0,65	0,30	0,11	0,51	
rwzi Oijen	mg/l	*3 1,8	0,69	0,69	0,15	0,37	
rwzi Land van Cuijk	mg/l	*3 1,6	*5 1,60	1,00	0,14	0,25	
rwzi 's-Hertogenbosch	mg/l	*3 1,4	1,00	0,80	0,11	1,18	
Zomerhalfjaargemiddelde concentratie stikstof (N)							
rwzi Dinther	mg/l	10,0	3,8	2,8	2,4	5	
rwzi Vinkel	mg/l	10,0	3,7	3,7	2,8	3,2	
rwzi Aarle-Rixtel	mg/l	10,0	4,1	3,0	2,3	5,3	
rwzi Asten	mg/l	10,0	2,2	2,5	2,3	2,4	
rwzi Oijen	mg/l	*3 13,6	3,5	4,2	2,8	2,7	
rwzi Land van Cuijk	mg/l	*3 14,5	*5 14,5	4,9	2,5	7,6	
rwzi 's-Hertogenbosch	mg/l	*3 14,6	10,0	7,0	2,3	6,7	
Doelmatige en duurzame bedrijfsvoering							
Slibafvoer naar extern	ton		76.600			28.580	
Energieopwekking	MWh		*4 18.100			8.145	
Energieverbruik	MWh		44.200			17.083	
Energieneutraliteit	%		>80			101	
Productie biogas	m³		7.525.000			3.431.128	
Bijproducten i.v.m. doelmatige bedrijfsvoering							
Winning struviet	ton		70			67	
Winning zeefgoed	ton		1.200			733	

*1 Actuele norm betreft de waarden uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit zijn voortschrijdende jaargemiddelden voor de nutriënten P en N.

*2 De waarden vanuit de reductieopgave en KRW-norm betreffen zomerhalfjaar gemiddelden (periode april t/m september) voor de nutriënten P en N.

*3 Betreft norm maatwerkvoorschrift geldend op 1-1-2026 in verband met renovatie en uitbreidingen.

*4 Betreft opwekking waterschapsbreed.

*5 Als gevolg van de renovatie rwzi Oijen en Land van Cuijk is het zomerhalfjaargemiddelde hoger begroot dan de wettelijke norm. Dit is vastgelegd in maatwerkvoorschriften (tijdelijke situatie).

Ontwikkelingen op de rwzi's

- In Dinther zijn we begonnen met het bouwen van een zandfilter voor de verwijdering van nutriënten. Het onderzoek naar ozon loopt op dit moment nog. Dit leidt eind 2026 tot een advies over de gecombineerde toepassing van PACAS en ozon.
- Op de rwzi Vinkel bouwen we een gecombineerde zuiveringsstap voor het verwijderen van zowel fosfor als medicijnresten. Deze wordt dit najaar in bedrijf genomen.
- In juni heeft het algemeen bestuur middelen beschikbaar gesteld voor effluentverbeteringen op de rwzi Aarle-Rixtel. Door een zandfilter te realiseren, kunnen nutriënten vergaand worden verwijderd. Ook bouwen we een PACAS-installatie om medicijnresten te verwijderen.
- Het demonstratieproject Icabus (fijnzeef) op de rwzi Asten is afgerond. De tussentijdse resultaten zijn dusdanig dat we afzien van een vervolg.
- De renovatie van de rwzi Oijen is bijna klaar en wordt naar verwachting aan het eind van het jaar opgeleverd. Er is een monitoringsprogramma opgesteld om te bekijken of de rwzi werkt zoals beoogt.
- Ook de renovatie van de waterlijn op de rwzi Land van Cuijk kan naar verwachting in 2026 worden afgerond. Voor de voorbereiding van de renovatie van de sliblijn en gedeeltelijke nieuwbouw van het bedrijfsgebouw zijn middelen beschikbaar gesteld.

- Op de rwzi Den Bosch zijn diverse ontwikkelingen gaande. Zo heeft het algemeen bestuur middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van een zandfilter om de effluentkwaliteit te verbeteren (stikstof en fosfor), werken we het definitief ontwerp voor de afzetroute van het biogas verder uit en realiseren we een slibloshal om geurhinder voor de omgeving te voorkomen. Tot slot hebben we voor het project Den Bosch 2.0 (uitbreiding van het zuiveringsproces) afspraken gemaakt met de aannemer om te komen tot een uitvoeringsontwerp en de uiteindelijke realisatie. Deze afspraken zijn onderdeel van de minnelijke schikking die het waterschap en de aannemer overeen zijn gekomen. We beogen de vergunning eind dit jaar aan te vragen en starten naar verwachting in het najaar van 2027 met de uitvoering. Ook ontvangt het waterschap een financiële vergoeding van de aannemer ter dekking van (een deel van) onze kosten.

Onderhoud transportstelsel

- We leggen de transportleiding Vught-Helftheuvelweg om. Hiermee brengen we het onderhoud weer in goede staat en voldoet de stabiliteit van de waterkering van het Drongelens kanaal. Door de plotselinge en sterke stijging van de olieprijs nemen de kosten toe. Hierdoor is het beschikbare investeringskrediet mogelijk niet toereikend.
- We vergroten de transportleiding Boekel-Erp. Hierdoor voldoen we aan de afnameafpraak met de gemeente. Ook heeft dit een positief effect op de KRW-doelstelling, omdat overstorten hierdoor zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Influentstrategie

- In samenspraak met het algemeen bestuur stellen we de influentstrategie op om meer grip te krijgen op de stoffen in het influent. Vooruitlopend actualiseren we in een Maasbrede samenwerking (de Brabantse waterschappen en waterschap Limburg) het beleid 'doelmatige werking zuiveringstechnische werken' uit 2013.

Aanvullend KRW Uitvoeringsprogramma: stedelijk water

- Om de hoeveelheid ammonium terug te dringen, onderzoeken we met behulp van modellen de effectiviteit en haalbaarheid van buffercapaciteit en nazuivering (zoals met helofytenfilters).
- We monitoren op rwzi's extra op KRW-probleemstoffen. Denk aan PBDE, PFOS, zware metalen en gewasbeschermingsmiddelen. De tussentijdse resultaten zijn met het bestuur gedeeld.
- We zijn actief in gesprek met betrokkenen om waterbezwaarlijke stoffen in het influent terug te dringen.
- In april hebben we een hulpmiddel voor gemeenten gelanceerd om hen te helpen een KRW-actieplan op te stellen. Ongeveer de helft van de gemeenten in ons werkgebied maakt gebruik van dit hulpmiddel.

Samenwerking gemeenten

- Vanuit het programma Stad als Spons werken we samen met gemeenten aan het afkoppelen van verhard oppervlak op particulier terrein. De subsidieregeling wordt goed gebruikt. Deels door goede communicatie (bijvoorbeeld via de landelijke watervangerscampagne) en deels door betere subsidievoorwaarden. In de eerste helft van het jaar hebben we 206 aanvragen ontvangen. Dit is net zoveel als in heel 2025. We hebben met alle woningbouwcorporaties in ons werkgebied gesprekken gevoerd over Stad als Spons. Verder helpt onze watervangersbrigade mensen met afkoppelen, hebben we op tien basisscholen een waterrace gehouden en is de watersysteemanalyse Gemert in de afrondende fase.
- Samen met de gemeente 's-Hertogenbosch hebben we een maquette laten maken met innovatieve oplossingen voor de "Stad als Spons". De verbeelding helpt ons om onze partners te enthousiasmeren.
- Vanuit de RNOB werken we aan een infiltratiekansenkaart voor bebouwd gebied.

Overige speerpunten Schoon water 2026

- In lijn met de motie van het algemeen bestuur vervangen we de milieubelastende stof bij de Kjeldahl-analyse van stikstof. Dit doen we door dit jaar dubbele metingen uit te voeren waarna deze analyse volgend jaar kan vervallen en worden vervangen door een andere, robuuste, rekenmethode.

- We gaan door met de samenwerking Verdygo. Hiervoor werken we aan de oprichting van een coöperatieve vereniging (juridische entiteit).
- Het onderzoeksprogramma Zuivering van de Toekomst, in samenwerking met STOWA en negen andere waterschappen, is gestart met de modellerende fase. Binnenkort worden de eerste demonstratie installaties geplaatst op een nog nader te bepalen locatie (rwzi centraal in het land).

3.2.4 Financieel

Exploitatie

Prognose resultaat (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Vershil in €	Vershil in %
Totaal lasten	89.173	41.414	90.089	-916	-1%
Totaal baten	5.477	1.103	8.355	2.878	53%
Saldo exclusief mutaties bestemmingsreserves	83.696	40.311	81.734	1.963	2%
Totaal beschikking bestemmingsreserves	1.243		1.243		0%
Netto lasten	82.453	40.311	80.490	1.963	2%

Toelichting bij de exploitatie

Op basis van de huidige inzichten wordt een voordelig resultaat van € 1,9 miljoen verwacht. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden hierna nader toegelicht.

- De tweede kwartaalrapportage van de SNB laat een aanzienlijke stijging van de kosten zien (€ 0,6 miljoen nadelig). Dit wordt enigszins gecompenseerd doordat de afrekening over 2025 lager is dan waar in de jaarrekening rekening mee is gehouden (€ 0,1 miljoen voordelig). Per saldo heeft dit een nadelig effect voor 2026 van € 0,5 miljoen.
- Zowel het verbruik als de prijs van enkele hulpstoffen zijn lager dan voorzien (€ 0,5 miljoen voordelig).
- Naar verwachting wordt er geen gebruik gemaakt van de anti-afhaakregeling (€ 0,3 miljoen voordelig).
- De kosten voor huisvesting, automatisering en het geografisch informatiesysteem (GIS) zijn hoger (€ 0,2 miljoen nadelig).
- De onderhoudskosten van de zuiveringen en het transportstelsel komen naar verwachting hoger uit (€ 0,2 miljoen nadelig).
- De kapitaalslasten zijn hoger dan begroot (€ 0,1 miljoen nadelig).
- Bij de uitbreiding en renovatie van de rwzi Land van Cuijk is gebleken dat er veel meer zand in de leeg te maken bezinktanks zit dan verwacht. Dit leidt tot extra kosten (€ 0,3 miljoen nadelig).
- Een van de uitkomsten uit de schikking met de aannemer van de renovatie rwzi Den Bosch is dat we een financiële vergoeding ontvangen voor gemaakte en nog te maken kosten. Dit komt ten gunste van het resultaat 2026 (€ 2,3 miljoen voordelig).
- De SDE-subsidie inkomsten zijn hoger. Dit komt doordat zowel de afrekening over 2025 als de voorlopige subsidiebedragen voor dit jaar hoger zijn dan verwacht (€ 0,2 miljoen voordelig).
- Overige verschillen hebben per saldo een effect op de lasten van € 0,4 miljoen nadelig en van € 0,4 miljoen voordelig op de baten.

Investerings

Schoon water (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Vershil in €	Vershil in %
Totaal uitgaven	75.338	24.520	64.583	-10.755	-14%
Totaal inkomsten	1.249	140	1.642	393	31%
Netto investering	74.089	24.380	62.941	-11.148	-15%

Toelichting bij de investeringen

De investeringsuitgaven in de helft van het jaar bedragen € 24,5 miljoen, oftewel 33% van de begrote uitgaven. De verwachting is dat de uitgaven in de tweede helft van het jaar aanzienlijk hoger zijn. Over heel 2026 verwachten we € 10,8 miljoen minder te investeren. De belangrijkste verschillen worden hierna toegelicht.

- Doordat we het project Effluentverbetering rwzi Dinther nutriënten tegen lagere kosten uitvoeren, geven we dit jaar € 4,1 miljoen minder uit.
- Een deel van de (financiële) afronding van het project Renovatie en kwaliteitsverbetering rwzi Oijen schuift door naar 2027. Daardoor zijn de uitgaven in 2026 € 1,6 miljoen lager.
- Voor de renovatie van de waterlijn op de rwzi Land van Cuijk hebben we door onvoorziene omstandigheden meer kosten moeten maken. Het spant erom of de beschikbare middelen toereikend zijn. We verwachten het project later dit jaar af te ronden en kunnen dan de balans opmaken.
- Door verwerking van de vaststellingsovereenkomst voor de renovatie rwzi Den Bosch zijn de uitgaven in 2026 naar verwachting € 3,7 miljoen lager dan begroot.
- Door kostenbewust te ontwerpen, verwachten we bij de effluentverbeteringsprojecten rwzi Aarle-Rixtel en rwzi Den Bosch dit jaar respectievelijk € 0,7 en € 1,9 miljoen minder kosten.
- De uitvoeringskosten voor het project Omleggen transportleiding Vught-Helftheuvelweg zijn € 1,0 miljoen hoger dan initieel voorzien in de begroting. Hier is in de kredietaanvraag rekening mee gehouden. De hogere kosten door prijsstijgingen passen hier vooralsnog binnen. Indien nodig wordt het algemeen bestuur voorgesteld aanvullend krediet beschikbaar te stellen.
- Door een vertraagde start van het project Verkleinen faalkans transportleiding Vlierden-Asten zijn de kosten in 2026 € 1,0 miljoen lager.
- Bij het renoveren van de kelder van het rioolgemaal Harense Broek bleken de middenspanningskabels vervangen te moeten worden. Dit was niet voorzien. Ook moesten werkzaamheden door slecht weer diverse malen worden uitgesteld. Dit zorgt voor € 165.000 meer kosten dan begroot. Voorgesteld wordt hiervoor een aanvullend investeringskrediet beschikbaar te stellen.

3.4 Samen, duurzaam, slim en effectief

Diverse ontwikkelingen en activiteiten van het waterschap hebben betrekking op meerdere programma's. Ze gaan over hoe wij willen werken en wat daarvoor nodig is: Samen, duurzaam, slim en effectief.

3.4.1 Prestaties en activiteiten

Samen

- Het WBP-proces ligt op koers om eind 2026 een nieuw ontwerp-WBP vast te kunnen stellen. Er is een enquête uitgezet die 140 keer is ingevuld en we zijn tijdens vier omgevingstafels met de geïnteresseerde partners en inwoners in gesprek gegaan over de waterschapsopgaven voor de periode 2028-2033. Aanvullend hierop hebben we langere termijn scenario's uitgewerkt. Hieraan toetsen we onze voorgenomen aanpak.
- De rijksmiddelen voor het Landelijk Programma Natuur en de Aanpak Landelijk Gebied zijn verdeeld over de verschillende GGA's en per GGA is de inzet van de rijksmiddelen verder uitgewerkt.
- De 22 in NOVEX de Peel samenwerkende overheden hebben op 17 juni de samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Gelijktijdig is ook het bijbehorende uitvoeringsprogramma vastgesteld. De wateropgave heeft daar een centrale plek in gekregen. Het Rijk heeft € 300 miljoen beschikbaar gesteld.

Duurzaam

- **Energie** (doel: energieneutraal in 2030: duurzame opwek is gelijk aan verbruik):
 - De zoektocht naar mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie op eigen gronden heeft als gevolg van netcongestie en de afhankelijkheid van derden niet geresulteerd in nieuwe projecten.
 - Door de calamiteit op de rwzi Cuijk hebben we langere tijd gebruik moeten maken van de noodstroomaggregaten en hebben de zonnepanelen uit gestaan.
 - Met het besluit om de (nieuwe) afzetroute van biogas te realiseren, kunnen we efficiënter gebruik maken van het door ons geproduceerde biogas.
 - Het eerste aquathermieproject krijgt vorm doordat we het slibgebouw op de rwzi Oijen verwarmen met warmte gewonnen uit het effluent
- **Klimaat** (doel: netto 100% klimaatneutraal in 2050, 2035 als inspanningsverplichting):
 - Broeikasgassen die een grote bijdrage leveren aan de CO₂-voetafdruk van de zuiveringen zijn lachgas, methaan en koolstofdioxide (inclusief affakkelen). Via de UvW hebben we meegewerkt aan programma's om emissies beter in beeld te krijgen en aan de hand daarvan reduceermaatregelen te identificeren.
- **Circulair** (doel: bijdragen aan een circulaire economie in 2050):
 - We gebruiken het doelenschema van de UvW als leidraad voor de implementatie van Duurzaam Opdrachtgeverschap. Het komend half jaar werken we de financiële implicaties verder uit ter voorbereiding op de bestuurlijke behandeling.
 - Om op het gebied van circulariteit stappen te zetten, is het essentieel de materialenstromen in kaart te brengen. In het kader van Duurzaam Opdrachtgeverschap rollen we hiervoor het materialenpaspoort uit.

Slim

- We hanteren het AI Kompas van de UvW. Daarnaast hebben zowel hWh als STOWA specifieke uitwerkingen gepubliceerd van de kansen en risico's met betrekking tot de inzet van AI bij waterschappen. Wij borduren hierop voort. Zo hebben we een AI-kwartiermaker aangewezen om de fundamenteën voor een verantwoorde inzet van AI voor te bereiden. Deze activiteiten lopen door in 2026 en de jaren daarna.
- Om te voldoen aan de (nieuwe) wettelijke kaders van bijvoorbeeld de NIS-2 en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) passen we de inrichting van het hoofdkantoor in Den Bosch aan. Om de ontvangst van externe bezoekers te concentreren, wordt de begane grond ingericht als multifunctioneel vergadercentrum. Gezien de complexiteit van deze aanpassing en het strategische belang voor de organisatie, wordt dit gecombineerd met levensduur verlengend onderhoud aan het pand. De benodigde middelen hiervoor zijn in april beschikbaar gesteld. De aanbesteding van het werk is bijna afgerond, waarna de uitvoering kan starten.

Effectief

• Organisatie

Met het programma Kompas sturen we op organisatiebrede ontwikkeling op onderwerpen die bijdragen aan een sterk, slagvaardig en samenwerkingsgericht waterschap. Vanuit drie sporen hebben we verschillende initiatieven ontplooid gericht op krachtige medewerkers, verbinding met de omgeving en een effectieve interne organisatie. In 2026 geven we hiermee meerdere thema's een impuls.

• Communicatie

Met een eigen carnavalsnummer hebben we het belang van veilige dijken benadrukt. In het voorjaar is de landelijke Watervangercampagne (die inzet op gedragsverandering) in ons werkgebied gelanceerd en daarna regionaal doorontwikkeld. Met behulp van de vastgestelde Communicatiestrategie 2026-2031 brengen we meer focus aan in de communicatie. Zodoende kunnen we het waterschap beter positioneren richting stakeholders, binnen en buiten de overheid, en in het publieke debat.

• Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Het aantal vergunnings- en adviesaanvragen van andere overheden gericht op indirecte lozingen neemt sterk toe. De complexiteit van de diverse aanvragen is daarnaast groot. Hierdoor halen we niet in alle gevallen de gestelde termijnen. Waar mogelijk sturen we hier met de extra inzet van mensen en middelen op bij.

• Calamiteitenbestrijding

We focussen ons op thema's die impact hebben op de weerbaarheid van het waterschap, zoals stroomuitval en sabotage. We leggen zoveel mogelijk vast in het calamiteitenbestrijdingsplan. Daarnaast actualiseren we ons risicoprofiel: met nieuwe risico's gaan we projectmatig aan de slag.

• Weerbaarheid

De Eerste Kamer stemde op 7 juli in met de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke). Dit is een belangrijke stap naar het versterken van de digitale en fysieke weerbaarheid van vitale sectoren, waaronder de watersector. De wetten treden op 15 augustus 2026 in werking. De organisatorische en formatieve consequenties voor de organisatie worden in 2026 verder uitgewerkt en in 2027 geïmplementeerd. De benodigde maatregelen worden integraal meegenomen in de investeringsvoorstellen.

• Waterschapsverkiezingen 2027

Om potentiële algemeen bestuursleden te enthousiasmeren en informeren, hebben we informatieavonden georganiseerd. Ook nemen we actief deel aan de landelijke overleggen die de UvW initieert en hebben we een bijdrage geleverd aan de landelijke communicatiestrategie. Als lid van de beoordelingscommissie waren we nauw betrokken bij de aanbesteding van de stembureau. Het centraal stembureau is inmiddels geïnstalleerd.

3.4.2 Financieel

Exploitatie

Het programma 'Samen, duurzaam, slim en effectief' is cijfermatig verwerkt in de drie hoofdprogramma's.

Investerings

Samen, duurzaam, slim en effectief (bedragen * € 1.000)	Begroting 2026	Realisatie tm juni 2026	Prognose 2026	Verschil in €	Verschil in %
Totaal uitgaven	2.780	504	2.503	-277	-10%
Totaal inkomsten					
Netto investering	2.780	504	2.503	-277	-10%

Toelichting bij de investeringen

De investeringsuitgaven binnen dit programma zijn beperkt. Het betreft de vervanging en uitbreiding van vervoersmiddelen en gereedschappen en het integrale project hoofdkantoor Pettelaarpark dat is gericht op veiligheid, toegankelijkheid en levensduur verlengend onderhoud.

4. Paragrafen

De paragrafen zijn programma-overstijgend en geven meer inzicht in bepaalde onderwerpen. Het betreft onze financiële positie, assetmanagement, bedrijfsvoering, verbonden partijen en de openbaarheidsparagraaf. Hierna rapporteren we over eventuele wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen op deze gebieden.

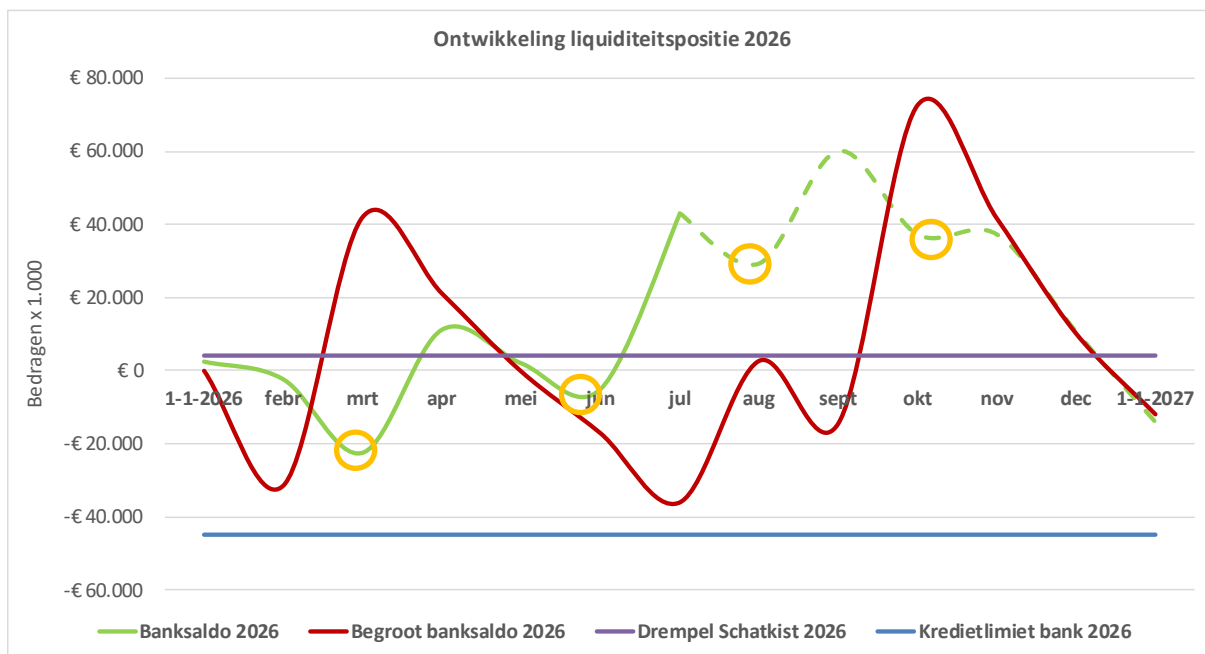
4.1 Uiteenzetting van de financiële positie

Financiering

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) stelt eisen aan ons financieringsbeleid. Zo moeten we voldoen aan de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en zijn we verplicht liquiditeitsoverschotten over te boeken naar het Rijk of bij andere decentrale overheden weg te zetten (schatkistbankieren). Hierin hebben zich tot op heden geen bijzonderheden voorgedaan. Wel is de liquiditeitsprognose geactualiseerd.

Liquiditeitsprognose

Dankzij de liquiditeitsprognose kunnen we adequaat reageren op ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. We houden daarbij rekening met de verwachte investeringsuitgaven, de subsidie die we krijgen vanuit bijvoorbeeld de provincie en het HWBP, maar ook met onze reguliere exploitatie uitgaven en de belastinginkomsten die we gedurende het jaar ontvangen. Om aan onze verplichtingen te voldoen en de investeringsuitgaven te financieren, is bij de begroting 2026 uitgegaan van één of meer nieuwe geldleningen voor in totaal € 208 miljoen. Als onderdeel van deze bestuursrapportage is het bij de begroting verwachte verloop van ons banksaldo (rode lijn) geactualiseerd op basis van de realisatie tot en met juni (groene lijn) en de verwachtingen voor de tweede helft van het jaar (groene stippellijn).

Uit de geactualiseerde liquiditeitsprognose blijkt dat onze positie (banksaldo) aan het begin van het jaar veel langzamer is teruggelopen dan eerder verwacht. Strikt genomen was het in maart ook nog niet nodig om financiering aan te trekken. Gezien de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt (oplopende rentestanden) is er echter voor gekozen hier adequaat op in te spelen en op dat moment een langlopende lening aan te trekken van € 104 miljoen. Daarbij werd duidelijk dat veel partijen in deze omstandigheden huiverig zijn om dermate grote leningen te verstrekken. Uitsluitend de Nederlandse Waterschapsbank (NWB-bank) kon (en wilde) hieraan voldoen. Voor de later dit jaar nog af te sluiten leningen, wordt overwogen deze in kleinere tranches op de markt te zetten. Zo

krijgen we mogelijk meer aanbiedingen in concurrentie. Vooralsnog houden we rekening met het aantrekken van leningen in juli (€ 25 miljoen), in september (€ 50 miljoen) en mogelijk nog in november (€ 29 miljoen). De daadwerkelijke financieringsbehoefte is met name afhankelijk van de daadwerkelijke investeringsuitgaven en de subsidieontvangsten vanuit de provincie en het HWBP. Zo bedraagt onze totale subsidie aanvraag voor de dijkversterkingsprojecten in 2026 € 115,4 miljoen. Hiervan is op basis van de vigerende HWBP-afspraken in juni € 41 miljoen ontvangen (het maximale bedrag per project per jaar in 2026). De programmadirectie HWBP bekijkt in november in hoeverre het mogelijk is om ook het restant van onze subsidie aanvraag geheel of gedeeltelijk versneld uit te behalen. Hierdoor zouden we minder voor hoeven te financieren.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Onder het weerstandsvermogen verstaan we het vermogen van het waterschap om financiële tegenvallers op te vangen. Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, zetten we de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit tegen elkaar af. Dit wordt de weerstandsratio genoemd. Een ratio groter of gelijk aan 1 wordt als toereikend gezien.

Inventarisatie van de risico's en de weerstandscapaciteit

Bij het opstellen van de begroting was de ratio 1,04 in het pessimistische scenario, 1,55 bij een gematigd scenario en 3,06 in het optimistische geval. Op basis van de risico-inventarisatie bij deze bestuursrapportage is de weerstandsratio aanzienlijk verbeterd. Dit komt met name door het tekenen van de vaststellingsovereenkomst met de aannemer van de renovatie van de rwzi Den Bosch. De weerstandsratio bedraagt nu respectievelijk 1,27 in het pessimistische scenario, 1,90 in een gematigd scenario en 3,72 in het optimistische geval.

Nieuwe, gewijzigde of gemitigeerde (afgesloten) risico's worden hierna toegelicht.

Netcongestie

Het elektriciteitsnet heeft momenteel onvoldoende capaciteit om aan de vraag naar - én het aanbod aan - elektriciteit te kunnen voldoen. Om nieuwe projecten te kunnen realiseren (en om dit te doen met elektrisch materieel) hebben we op veel van onze aansluitingen behoefte aan extra elektrisch vermogen. Dat is momenteel niet overal beschikbaar en het is onzeker wanneer dit wel het geval is. Dit hangt sterk af van de lokale netsituatie, van externe factoren als het weer en van de planning van TenneT en Enexis. Deze planning is onvoorspelbaar. We onderhouden hierover nauw contact met hen en zoeken waar mogelijk zelf oplossingen.

Rwzi Den Bosch – renovatie

De innovatieve techniek waarmee de aannemer heeft ingeschreven functioneert niet. Daardoor kon de aannemer het werk niet opleveren. Aan het langlopende juridische geschil dat hierop volgde, is in juli 2026 met het tekenen van een vaststellingsovereenkomst een eind gekomen. De financiële consequenties hiervan zijn verantwoord en toegelicht in deze bestuursrapportage. De aannemer realiseert het werk alsnog volgens de gemaakte afspraken. Het risico voor het waterschap is hiermee sterk gereduceerd.

Stijgende projectkosten en vertraging door capaciteitsknelpunt en geopolitieke ontwikkelingen

Onze projectenportefeuille groeit, maar de benodigde capaciteit en ondersteuning door ingenieurbureaus is steeds moeilijker vindbaar. De projecten worden groter en de technologie complexer. Tegelijkertijd is technisch personeel schaars. Ondanks de aanvullende inzet op de uitbreiding en ontwikkeling van onze organisatie, kunnen projecten hierdoor vertragen. Verder is het aanbod van geschikte partijen om onze projecten te realiseren nog altijd krap en zijn de prijzen structureel hoger. Bovendien is de markt voor materialen, vooral door geopolitieke ontwikkelingen, onvoorspelbaar. Al deze factoren kunnen ertoe leiden dat projecten vertragen en de projectkosten hoger zijn dan verwacht.

4.2 Assetmanagement

Het waterschap heeft een groot aantal objecten (assets) in eigendommen. Denk aan: dijken, stuwen, gemalen en zuiveringsinstallaties. Deze objecten zijn nodig om onze doelstellingen te halen. Het is dan ook cruciaal dat deze objecten in goede staat blijven. Hierna lichten we per programma kort de stand van zaken toe met betrekking tot de beleidskaders voor het onderhoud van deze zogenoemde kapitaalgoederen, de kosten en eventuele ontwikkelingen. Daarnaast onderzoeken we, vooruitlopend op de handreiking van de UvW, in nauw overleg met de provincie de mogelijkheden om de paragraaf assetmanagent verder vorm te geven.

Waterveiligheid

Het beheer en onderhoud van de primaire waterkeringen is gekoppeld aan de wettelijke zorgplicht die we hiervoor hebben. Deze zorgplicht is opgenomen in het beheer- en onderhoudsplan en het inspectieplan. Voor de kunstwerken is een meerjarenplanning beschikbaar. In een periodieke beoordeling wordt getoetst of de kunstwerken en de grond dijken voldoen aan de veiligheidsnorm. Als dit niet het geval is, worden ze versterkt. Dit geldt zowel voor de primaire als de regionale waterkeringen. De ontwikkelingen met betrekking tot assetmanagement waterveiligheid zijn niet snel aan verandering onderhevig.

Watersysteembeheer

Met behulp van assetmanagement streven we naar een optimale balans tussen kosten, prestaties en risico's. We werken aan het opstellen van een Lange Termijn Asset Planning (LTAP). Dit maakt een gedetailleerde en onderbouwde planning en budgettering van het regulier en groot onderhoud mogelijk. Een beter proces voor assetmanagement en onderhoud is ook nodig omdat we steeds meer installaties automatiseren, digitaliseren en verduurzamen. Hiermee groeien we vanuit correctief onderhoud door naar een situatie waarin we inzicht hebben, vooruitkijken en transparante keuzes kunnen maken. We werken hier hard aan om stappen te zetten.

Waterzuiveringsbeheer

Voor de rioolgemalen werken we al enkele jaren met een Lange Termijn Asset Planning. Aan de hand van deze methode zijn ook de rwzi's geïnvventariseerd. Op basis van de inspectieresultaten worden de toekomstige vervangingsuitgaven steeds herijkt en wordt beoordeeld of dit onder het regulier onderhoud valt of dat een vervangingsinvestering nodig is. Als onderdeel van het assetmanagement worden ook de transportsystemen geïnspecteerd en geanalyseerd aan de hand van de LTAP-methode.

4.3 Bedrijfsvoering

Onder bedrijfsvoering verstaan we alle interne organisatieonderdelen en de ondersteunende processen. Ze zijn essentieel om de primaire processen goed te laten verlopen. Om onnodige herhaling te voorkomen, verwijzen we hier naar het programma Samen, duurzaam, slim en effectief (paragraaf 3.4.1), waar de stand van zaken en relevante ontwikkelingen op het gebied van onze bedrijfsvoering uitgebreid aan bod komt.

Daarnaast moeten rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden boven de rapportagegrens (€ 200.000) met ingang van de jaarrekening 2025 afzonderlijk worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Het totaal van de onrechtmatigheden (€ 365.000) bleef vorig jaar ruim onder de verantwoordingsgrens (€ 3.671.000). In aanloop naar de rechtmatigheidsverantwoording 2026 focussen we ons dit jaar op de borging en verdere verbetering van de procedures en controles. Mogelijk dat in het kader hiervan in december nog een voorstel voor het wijzigen van de begroting wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur.

4.4 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het waterschap een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bij het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen gaan we altijd uit van het publiek belang. Ze zijn een manier om onze taken uit te voeren. Bijvoorbeeld doordat ze

bijdragen aan de uitvoering van ons beleid. Verbonden Partijen zijn er in verschillende organisatievormen. Aa en Maas is deelnemer in diverse verbonden partijen. Deze zijn niet gewijzigd ten opzichte van de begroting.

Een aantal van onze verbonden partijen heeft een tussentijdse rapportage opgesteld. Deze zijn bijgevoegd. Indien er beleidsmatige of financiële ontwikkelingen zijn bij verbonden partijen worden ze hierna toegelicht.

BSOB

Op basis van de 1^e begrotingswijziging van de BSOB zou onze deelnemersbijdrage dit jaar zo'n € 57.000 hoger worden. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de uiteindelijke bijdrage opgevangen kan worden binnen het saldo.

SNB

De afrekening van de SNB over 2025 is lager dan bij de jaarrekening werd verwacht. Het verschil (€ 0,1 miljoen voordelig) komt ten gunste van 2026. De voor 2026 vastgestelde begroting van SNB is in lijn met hetgeen waar wij bij het opstellen van onze begroting rekening mee hadden gehouden en heeft daardoor nagenoeg geen effect. De tweede kwartaalrapportage over 2026 laat echter een aanzienlijke stijging van de kosten zien (€ 0,6 miljoen nadelig). Per saldo is het nadelig effect voor 2026 bedraagt per saldo € 0,5 miljoen.

4.5 Openbaarheidsparagraaf

Iedereen heeft recht op informatie van de overheid. Dit is geregeld in de Wet open overheid (Woo). Overheidsinformatie is openbaar, tenzij er een reden is waarom dat niet kan. Bijvoorbeeld als dit gevaar oplevert, als het gaat om privacygevoelige informatie of als het de economische belangen van de overheid schaadt.

Passieve openbaarmaking

Het aantal ingediende Woo-verzoeken hangt af van maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen en van de voortgang van actieve openbaarmaking. In het eerste halfjaar van 2026 hebben we 8 Woo-verzoeken ontvangen. Op basis van eerdere jaren, verwachten we over heel het jaar 10 tot 25 verzoeken.

Project archivering

Om transparantie en toegankelijkheid verder te versterken, investeren we in het gestructureerd archiveren van projecten. Op dit moment kijken we naar de mogelijkheden van ondersteuning door een extern deskundige dienst. Doel is het verder verbeteren van onze interne processen en te zorgen voor een snelle en nauwkeurige afhandeling van Woo-verzoeken. We verwachten dit traject eind 2026 af te ronden.

Systemen en procedures

We werken verder aan de optimalisatie van systemen en actualiseren onze werkafspraken over informatiehuishouding en -voorziening.

5. Voorstel en besluit

Het algemeen bestuur van waterschap Aa en Maas;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 1 september 2026;

gelet op het bepaalde in de Waterschapswet;

gezien het advies van de commissies Algemene en Financiële Zaken, de commissie Watersysteembeheer en de commissie Emissiebeheer van 17 september 2026;

overwegende

B E S L U I T:

1. De bestuursrapportage 2026 vast te stellen;
2. Een aanvullend investeringskrediet van € 200.000 beschikbaar te stellen voor de afronding van Aa-dal Zuid fase 1;
3. Het investeringskrediet NNP Wijboschbroek voor zowel de uitgaven als de inkomsten te verlagen met € 3.280.000;
4. Een aanvullend investeringskrediet van € 165.000 beschikbaar te stellen voor de afronding van Renovatie kelder rioolgemaal Harense Broek;
5. Kennis te nemen van de uitgelichte projecten;
6. Kennis te nemen van de controllersparagraaf en de reactie daarop van het dagelijks bestuur;
7. Kennis te nemen van de tussentijdse rapportages van de verbonden partijen hWh en SNB.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur in zijn openbare vergadering van 9 oktober 2026

de secretaris,

de dijkgraaf,

Peter Verlaan

Mario Jacobs